

Utvecklingsplan för S2-undervisning och -handledning

Finansiär:

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIET

Innehållsförteckning

1. PLANENS STRATEGISKA OCH STATISTISKA BAKGRUNDSUPPGIFTER.....	1
2. SPRÅKMEDVETENHET	1
3. ATT SÖKA IN TILL LÄROANSTALTEN	4
4. INTRODUKTION.....	6
5. PUK.....	8
6. ATT ORDNA S2-UNDERVISNING	10
7. S2-STÖD	12
8. LÄROMEDEL.....	15
9. SAMARBETE MED ARBETSLIVET	16
10. UTEXAMINERING	17

FÖRORD/INLEDNING

Vad är utvecklingsplanen för S2-undervisning och -handledning?

Syftet med utvecklingsplanen för S2 är att fokusera på studievägens olika faser för läroanstaltens studerande med ett främmande språk som modersmål, alltså studerande med svenska som andra språk (S2), ur ett perspektiv som tar hänsyn till språk och kulturella skillnader. Den vägleder personalen till en högkvalitativ, språkmedveten undervisning och handledning.

Planens stomme har utvecklats inom Fris-projektet

Den här stommen till S2-utvecklingsplan innehåller nationella riktlinjer och viktiga rekommendationer och former för att genomföra den. Stommen är inte en färdig plan, utan den är avsedd att bearbetas och uppdateras enligt läroanstaltens behov.

Delarna skrivna i svart kan kopieras som sådana som en del av läroanstaltens egen plan, om formen anses lämplig för läroanstalten. Texterna skrivna i rött är ledande exempel för tankearbetet och stödfrågor som underlättar utarbetandet av planen för den egna läroanstalten.

Från och med kapitel 3 följer planens stomme faserna i den studerandes studieväg. Kapitel 1 och 2 ger en bakgrund till planen.

1. PLANENS STRATEGISKA OCH STATISTISKA BAKGRUNDSUPPGIFTER

Läroanstaltens strategi(er) ur ett språkmedvetet perspektiv

- Kan språkmedveten utveckling motiveras ur strategisk synvinkel?
- Vilka beröringspunkter finns det mellan strategi och utveckling av S2-undervisningen?

Läroanstaltens statistik över studerande med främmande språk som modersmål

- Totala antalet
- Antal inom olika branscher
- Språkgrupper
- Studiehistoria (finländsk eller utländsk grundskoleexamen)
- Vem uppdaterar informationen? Var kan man hitta den?

2. SPRÅKMEDVETENHET

Med språkmedvetenhet avses att man medvetet observerar drag i situationer, texter och språk vid språkanvändning. Genom språkmedveten verksamhet strävar man efter att avlägsna hinder för förståelse och deltagande. Till ett språkmedvetet tankesätt hör att varje lärare eller handledare är språklig modell och också språklärare, eftersom man lär sig språk på alla lektioner och i alla situationer.

Språkmedvetet bemötande

Det finns olika synsätt och attityder kring språk och språkanvändning. Genom språket kan man också stänga ut andra från gemenskapen. Då man strävar efter språkmedvetet bemötande är målet att alla ska känna sig delaktiga i gemenskapen och likvärdigt kunna delta i gemenskapens verksamhet. Det innebär att man tar hänsyn till olika språk, är flexibel i språkanvändningen, blir medveten om attityder, bekantar sig med alla aspekter som språket påverkar samt anpassar språkanvändningen enligt situationen.

Vid ett språkmedvetet bemötande identifieras betydelsen av interaktion. Det innebär att vara empatisk, förstå utmaningar, söka beröringspunkter med den andras upplevelsevärld och att tro på möjligheter. Helhetsmässigt förhåller man sig positivt till förändring och lär sig kunskaper och färdigheter för att avlägsna hinder i interaktionen.

En strategi för språkmedvetenhet

Sedan 2016 lyfter Utbildningsstyrelsen fram begreppet språkmedvetenhet i planering och genomförande av läroanstalternas verksamhet. *Grunderna för läroplanerna förpliktar läroanstalterna att implementera språkmedveten praxis i sin verksamhet och att definiera metoder och innehåll för sin språkmedvetna verksamhetsstrategi.*

Att leda en språkmedveten och flerspråkig verksamhetskultur

Att leda språkmedvetet är en förutsättning för en språkmedveten och flerspråkig verksamhetskultur i skolan. Skolan blir inte språkmedveten enbart genom en lärare, utan det krävs att alla samarbetar. I en språkmedveten skolgemenskap stöds och stärks de studerandes självförtroende och deras förutsättningar att lära sig språket och att modigt använda det.

På organisationsnivå börjar utvecklingen av språkmedvetenhet med att väcka idéer, därefter kommer man överens om konkret praxis som man börjar genomföra i små steg. På det följer ett steg med strukturellt stöd där man följer upp utvecklingen av de uppställda målen för språkmedvetenhet och delar med sig av språkmedveten praxis till andra. Målet är att praxis som är mångsidig och som man gemensamt kommit överens om genomsyrar hela skolans verksamhetskultur.

Skolledningens roll är att stödja kontinuiteten av fungerande praktiska rutiner genom att anvisa tillräckliga ekonomiska och tidsmässiga resurser för dem.

- På vilket sätt anvisar läroanstalten resurser för genomförande av språkmedveten undervisning och handledning?
- Har man tänkt igenom hur språkmedveten praxis ska implementeras i praktiken?
- Har det i läroanstalten utsetts någon person eller enhet för att koordinera S2-relaterade frågor?

Flerspråkighet

Flerspråkighet kan ses som en del av språkmedvetenheten. Det innebär dialekter, register och olika språk. En flerspråkig person behärskar olika språkformer. De studerandes mångfaldiga språkkunskaper kan erbjuda olika resurser för läroanstaltens verksamhet. Målet ska vara att skapa pedagogiska lösningar och modeller för att dra nytta av flerspråkigheten. Att stödja den studerandes eget modersmål kan i bästa fall stödja lärandet av svenska.

- Hur förhåller man sig i läroanstalten till att använda sig av olika språk som stödspråk för studierna? Finns det gemensamma riktlinjer?
- Hurdana flerspråkiga praktiska rutiner finns det i läroanstalten?

Pedagogik

En språkmedveten verksamhetskultur och pedagogik framträder bland annat i följande praktiska rutiner:

- en långsammare talhastighet
- ett lätt språk och allmän terminologi
- att upprepa
- att fråga, göra delaktig och få i gång diskussion = säkerställa förståelse
- att skapa en trygg atmosfär
- att åskådliggöra (skriv, rita, visa, sök en bild, presentera)
- att hålla sig till ämnet, inga utsvävningar

Utbildning i språkmedvetenhet

I läroanstalterna kan information om språkmedvetenhet delas t.ex. genom informationsinslag och interna utbildningar.

- På vilket sätt utbildas eller ges personalen möjlighet till utbildning ur ett språkmedvetenhetsperspektiv?

Utbildning om språkmedvetenhet:

- Vad är språkmedvetenhet? (ALUSTA-projektet) Lärare från Åbo berättar utifrån sina vardagserfarenheter hur man lätt kan närma sig ett språkmedvetet undervisningsätt och hur man kan stödja flerspråkiga elevers grundläggande färdigheter.

<https://www.youtube.com/watch?v=4byNNmgQVIs>

- Videor om språkmedvetenhet, Polkuja-projektet. Videorna ger tips för språkmedveten pedagogik. <https://www.youtube.com/watch?v=P44BC0MOgsE>

- Kurkistus kielitietoisuuteen, Polkuja-projektet. Helheten väcker till reflektion kring språkmedvetna tillvägagångssätt när man bemöter en studerande.

<https://moodle.tampere.fi/course/view.php?id=13561>

Litteratur:

- Utbildningsstyrelsen 2017: Kielitietoinen opetus – kielitietoinen koulu

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/15664-oph-kielitietoinen-opetus-kielitietoinen-koulu_netiversio.pdf

- Alisaari m.fl. 2020: Kielestä koppi – oppimateriaali kielitietoiseen perusopetukseen.

<https://sites.utu.fi/minasta-ja-kielesta-kiinni/wp-content/uploads/sites/179/2021/02/Kielest%C3%A4-koppi-oppimateriaali.pdf>

- EU:s avdelning för utbildnings-, ungdoms-, idrotts- och kulturpolitik, Europeiska kommissionen: Språklig mångfald. Information om vikten av språklig mångfald och den flerspråkiga språkpolitiken i EU.

<https://education.ec.europa.eu/fi/focus-topics/improving-quality/multilingualism/linguistic-diversity>

3. ATT SÖKA IN TILL LÄROANSTALTEN

Sätt att ansöka till en läroanstalt

Man kan ansöka till yrkesutbildningen antingen via gemensam ansökan eller kontinuerlig ansökan. Dessutom kan studerande antas till utbildningen via gemensam ansökan genom antagning enligt provning, till exempel på grund av inlärningssvårigheter, sociala skäl, brist på skolbetyg eller svårigheter att jämföra betyg och otillräckliga färdigheter i examensspråket.

Antagning av studerande och språktest

I **gemensam ansökan** väljs läropliktiga sökande, därför ordnas det inte språktest för dem. Enligt förordningen får språkkunskap inte vara ett urvalskriterium för läropliktiga sökanden via gemensam ansökan. Läroanstalterna kan använda grundskolans vitsord i svenska som ett verktyg för handledningen.

Vid antagning enligt provning i den gemensamma ansökan kan läroanstalten ordna språktester som används som urvalsgrund.

För studerande som ansöker via **kontinuerlig ansökan** kan språkkunskaper testas redan i ansökningsstadiet, och då kan information om språkkunskapsnivån och eventuellt stödbehov som man fått under ansökningsprocessen användas vid handledning av den studerande.

För både studerande som antagits via gemensam ansökan och via kontinuerlig ansökan kan språkkunskaperna testas också i början av studierna. Det skulle vara viktigt att man i läroanstalterna förstår vilken betydelse språkkartläggningen har som ett verktyg för handledning av den studerande. Den inledande kartläggningen av språkkunskaperna är till fördel för den studerande, eftersom den kan vara till hjälp vid handledning av den studerande att antingen avlägga examensdelar eller en hel examen och för att påvisa eventuella behov av stöd.

För närvarande diskuteras det mycket i läroanstalterna om systematisk uppföljning av hur språkkunskaperna utvecklas senare under studierna.

- Vad händer med läropliktiga sökande som har ansökt via antagning enligt provning, och inte blir antagna på grund av otillräckliga språkkunskaper? Hur och vart hänvisas de för att genomföra sin läroplikt?
- Används vitsordet i svenska i grundskolans avgångsbetyg som verktyg för handledning i läroanstalten?
- Ordnas det språkkartläggning eller utgångsnivåtest i början av studierna för S2-studerande som antagits via gemensam ansökan? Hur ordnas testningen och hur hänvisas studerande till testet?

- Ordnas det språktest i ansökningskedet för sökande som ansöker via kontinuerlig ansökan? Hur påverkar ett eventuellt test urvalet av studerande?

Att beakta vid testning av språkkunskaper:

- Är språkkunskapskravet allmänt /branschspecifikt?
- Vilka intyg befriar från språktest (t.ex. grundskolans avgångsbetyg, yrkesinriktade examina, Allmän språkexamen-test)?
- Hur ofta ordnas språktest?
- Vilka delområden ingår i språktestet?
- Testas eller kartläggs andra studiefärdigheter än språkkunskaper?
- Hur och var registreras testresultaten? Hur utnyttjas de vid handledning och antagning av studerande?
- Får den sökande/studerande respons (förutom godkänt/underkänt) gällande testet de genomfört?

Samarbete under övergångsfasen

Sökande med ett främmande språk som modersmål söker till yrkesutbildningen till exempel efter HUX-utbildningen, den grundläggande utbildningen, den grundläggande utbildningen för vuxna, integrationsutbildningen och via projekt som är kopplade till handledning för personer med ett främmande språk som modersmål.

Att integrationsutbildningen flyttas över till kommunen från och med 1.1.2025 torde ge nya möjligheter i samarbetet i övergångsskedet.

Det skulle vara bra om informationen om den studerandes studiefärdigheter samt eventuella utmaningar gällande lärandet och livssituationen överförs till yrkesutbildningen under övergångsfasen.

- Hurdant samarbete under övergångsfasen har läroanstalten för S2-studerande?
- Vilka fungerande samarbetsförfaranden finns det i läroanstalten och vad borde utvecklas vidare?
- Hur överförs information, var lagras den och hur utnyttjas den?

4. INTRODUKTION

Varje studerande har rätt till en språkmedveten introduktion och det är det enda sättet att göra den studerande delaktig i sina egna studier. Den studerande ska förstå vad som förväntas av hen.

Utmaningarna med att organisera och genomföra introduktionen kan till exempel vara olikheter mellan olika branscher, att studerande som antagits via kontinuerlig ansökan har börjat vid olika tidpunkter, bristande språkfärdigheter hos nybörjarstuderande eller antingen ett stort antal eller väldigt få S2-studerande. Ofta har introduktionen i läroanstalten inte resurser för S2-studerande och den är inte genomtänkt ur deras perspektiv.

Att lösa utmaningarna med att ordna introduktionen minskar och sänker andra hinder, och att satsa på detta är därför en förnuftig resursallokering.

Introduktionen av S2-studerande sköts inte på samma sätt eller lika snabbt som för en person som har vuxit upp i den finländska skolkulturen och behärskar svenska flytande. Utmaningarna är vanligen att den studerande inte känner till det finländska utbildningssystemet, är ovan vid undervisnings- och studiemetoder som är typiska för vår kultur, har bristfälliga studiefärdigheter, bristfällig eller begränsad tidigare utbildning, outvecklade språkfärdigheter och otillräckliga grundläggande kunskaper.

Genomförande av introduktionen

- I vilket skede görs introduktionen för nya studerande? Kunde det ordnas en introduktion för alla studerande i början av studierna? Den kunde vara antingen kort- eller långvarig beroende på den studerandes färdigheter.
- Skulle det vara möjligt att ordna en kort SSS-period i början av studierna (t.ex. en månad), där fokus läggs på studierelaterade frågor, att förklara begrepp och att introducera den studerande i de inledande studierna?
- Vem ansvarar för introduktionen i läroanstalten: grupphandledaren, den egna handledaren, studiehandledaren, specialläraren, S2-mentorn?
- Det vore bra att samarbeta med S2-läraren i samband med introduktionen för studerande.
- Har läroanstalterna handledning, introduktion eller mentorskap för studerande med ett främmande språk som modersmål? Detta kunde vara ett utvecklingsområde, t.ex. för studerande som antagits via kontinuerlig ansökan.
- Om det är möjligt att ordna lokala valbara examensdelar för studerande, kunde S2-studerande fokusera helhetsmässigt på studiefärdigheter, digitala grundfärdigheter, språkutveckling, träning på att presentera sig själv och att bekanta sig med arbetslivskunnandet.

Innehåll i introduktionen

Läroanstalten behöver ha ett färdigt introduktionsmaterial eller en introduktionschecklista som säkerställer introduktionens omfattning.

- Finns det en introduktionschecklista i läroanstalten?
- Finns det introduktionsmaterial tillgängligt på lätt svenska? Kanske också på andra språk?
- Vem ansvarar för detta i läroanstalten?

Exempel på en checklista:

- Studiemiljö och -gemenskap (verksamhetsställen, utrymmen, personal, vem man vänder sig till i olika situationer)
- Olika grupper där den studerande är delaktig
- Yrkesutbildningens struktur (GEM, yrkesinriktade examensdelar, obligatoriska och valbara studier, centralt innehåll och mål för kurserna)
- Central studieterminologi (PUK, bedömning, prestation, kompetenspoäng, arbetspraktik, yrkesprov...)
- Kompetensbaserade studier (obs! kulturskillnader > självständiga och frivilliga studier är främmande för många)
- PUK (egen studieväg, mål och uppföljning, diskussioner)
- Schema (hur det utformas, var och hur det läses)
- Elektroniska system som behövs i studierna (Wilma, e-post, Teams m.m., O365-applikationer, studiekort, Moodle)
- Studerandekår och tutorverksamhet
- Ordningsstadgor och andra förhållningsregler för studierna
- Säkerhet och arbetarskydd

5.PUK

Utbildnings- och kulturministeriets definition: *För varje studerande som inleder utbildningen utarbetas 1] en personlig utvecklingsplan för kunnandet (PUK), där den studerandes tidigare kunnande erkänns och det planeras hurdan kunnande den studerande behöver och hur den förvärvas i olika inlärningsmiljöer. Samtidigt planeras de handlednings- och stödåtgärder som behövs.*

- Vilka tidsramar för att utarbeta och uppdatera PUK har det beslutats om i läroanstalten?
- Finns det en checklista i läroanstalten över frågor som den egna handledaren ska gå igenom under PUK-diskussionerna?

Att utarbeta PUK för en S2-studerande

Att utarbeta PUK för S2-studerande kräver att man förklarar språket mycket och en hel del förarbete, så att den studerande förstår vad det i praktiken innebär att planera sina egna studier och ställa upp egna mål. Att planera sina egna studier är något som är främmande för många S2-studerande. Det är av väldigt viktigt att introducera den studerande så att hen förstår strukturen för den examen som ska avläggas. PUK-diskussionen kan vara en del av introduktionen, men all introduktion gällande studierna kan inte hanteras inom ramen för PUK-diskussionen.

- Hur anknyts PUK till planeringen av den studerandes studier och arbetsordning?
- Hur säkerställs det att den studerande kan välja rätta studier för sig från studieutbudet och göra upp en tidtabell för dem?
- Finns det åskådligt material eller stödordlistor i läroanstalten som underlättar förståelsen av PUK-termerna?

I läroanstalterna genomförs olika test av utgångsnivån och språkkartläggningar. Det skulle bra att använda den information som fås från dessa då man utarbetar PUK. Rutinerna för att identifiera och erkänna kunnande är också kopplade till PUK-processen.

- Används resultaten från utgångsnivåtesterna i PUK-processen?
- Vilka utgångsnivåtester gör studerande med främmande språk som modersmål i läroanstalten?
- Hur ser processen ut för att godkänna tidigare förvärvat kunnande utgående från utländska arbetsintyg och examensbetyg?

Det är viktigt att samla bakgrundsuppgifter om en S2-studerande under PUK-diskussionen (språkstudiehistoria, kunskaper i det egna språket, utbildningsbakgrund, tidigare examina, arbetslivserfarenhet, digitala färdigheter, allmän livssituation). De här bakgrundsuppgifterna hjälper till att reda ut den studerandes förutsättningar för språkinläring och allmän inläring. Med hjälp av informationen kan man eventuellt observera behov av särskilt stöd, vilket är

svårt att identifiera hos studerande med ett främmande språk som modersmål. Det lönar sig att låta S2-stöd ingå i PUK-processen.

- Används det i läroanstalten profilkort för språkkunskaper för att beskriva tidigare språkstudier?
- Utarbetas det för den studerande en individuell plan för utveckling av språkkunskaperna?
- Hur följer man med den studerandens utveckling av språkkunskaperna? I många läroanstalter har det ansetts nödvändigt att följa med utvecklingen av språkkunskaperna genom att till exempel ordna regelbundna ordföreläsningar på centrala begrepp inom branschen.
- Hur beaktas den inverkan som utmanande livssituationer har på studierna? Finns det resurser inom studerandevården för att möta utmaningar relaterade till livssituationen för S2-studerande?

Det är bra att vårdnadshavaren för minderåriga studerande med ett främmande språk som modersmål är involverad i PUK-processen. I sådana fall kan man också överväga ett eventuellt behov av en tolk. Även om en tolk skulle delta i PUK-diskussionen lönar det sig att hålla sig till så viktig information gällande studieplaneringen som möjligt.

- Varifrån beställer läroanstalten tolktjänster? I vilka situationer har man lov att använda dem och när är det lämpligt?

6. ATT ORDNA S2-UNDERVISNING

S2-undervisning ordnas på olika sätt beroende på antalet S2-studerande och den bransch som undervisas. I större läroanstalter och inom branscher med många S2-studerande är det lättare att ordna branschspecifik SSS- och S2-undervisning i grupper. I bästa fall ordnas SSS-/S2-undervisning två dagar i veckan i början av studierna och senare en gång i veckan. Om det bara finns ett fåtal S2-studerande studerar de ofta med modersmålstalande studerande, via nätkurser eller i stödverkstäder.

För att avlägga en yrkesinriktad examen krävs i allmänhet språkkunskaper på nivå A2.2-B1.1. För delexamen kan A2.1-A2.2 vara tillräckligt. Har man svagare språkkunskaper än så rekommenderas vanligtvis språk- eller HUX-studier.

Om det finns många S2-studerande, är yrkes- och också GEM-undervisningen ofta skraddarsydd och mer språkmedveten. I arbetssalarna har yrkesläraren och S2-läraren kompanjon-undervisning. En utmaning med att ordna S2-undervisning är om det bara finns några få S2-studerande.

Som S2-undervisning erbjuds bl.a. följande kurser:

- Kommunikation och interaktion på modersmålet, svenska som andraspråk, obligatoriska mål för kunnandet
- Kommunikation och interaktion på modersmålet, svenska som andraspråk, valbara mål för kunnande
- Kommunikation och interaktion på modersmålet, svenska som andraspråk, ersättande för finska

Helheten *Kommunikation och interaktion på modersmålet, svenska som andra språk, obligatoriska mål för kunnandet* genomförs på olika sätt. S2-studerande kan studera i samma grupp med modersmålstalande studerande medan de genomför S2-studier. De kan genomföra studierna via nätbaserade kurser eller stödverkstäder. Det lönar sig att ta de obligatoriska S2-studierna då man åtminstone redan lite har bekantat sig med branschen. Det är bra att fördela studierna i svenska över hela studietiden för examen.

Helheten *Kommunikation och interaktion på modersmålet, svenska som andraspråk, valbara mål för kunnande* studeras ofta före den obligatoriska kursen för förstärkning av de grundläggande språkkunskaperna. Dessa studier erbjuds i olika omfattning vid olika läroanstalter. Lokalt erbjuds det olika mängder valbara S2-studier.

Dessutom erbjuds det ofta i stället för den obligatoriska kursen en ersättande kurs i *Kommunikation och interaktion på modersmålet, svenska som andraspråk, ersättande för finska*.

Yrkesläraren ansvarar för handledningen under praktiken. Åtminstone i vissa läroanstalter erbjuds det undervisning i svenska en dag i veckan under praktikperioden. Förutom språkstudier kan den studerande under praktiken också ställa frågor som dykt upp under praktiken, till exempel utgående från arbetsdagboken.

Den ansvariga läraren för yrkesbranschen ansvarar för att följa upp studieframstegen. S2-läraren stöder utvecklingen av kunskaperna i svenska. Efter den inledande kartläggningen genomförs ofta enskilda utvecklingssamtal ("språk-PUK") där den studerande får respons på sin språkkunskapsnivå och handledning för att förbättra den. Under utbildningen är det bra att använda kontinuerlig bedömning och ge respons på hur språkkunskaperna utvecklas. Om läroanstalten testar språkkunskaperna i slutet av utbildningen borde testerna också ha ett handledande syfte.

- Vilka resurser finns det för S2-undervisningen och hur är den organiserad i läroanstalten?
- Hur beaktas förutsättningarna för S2-studier i schemalaggingen? (överlappning, lämpliga/olämpliga undervisningstider, i vilken ordning genomförs de och hur informeras det om dem)

7.S2-STÖD

S2-undervisning, handledning och stöd erbjuds studerande, vilkas språkkunskaper inte räcker till för att genomföra gemensamma examensdelar på svenska på modersmålet och/eller som behöver extra stöd i svenska för att kunna slutföra en examen på svenska.

En studerande vars kunskaper i svenska behöver utvecklas, behöver språkligt stöd i undervisningen för att uppnå målen för examen. Inom yrkesutbildningen används begreppet S2-stöd ofta för språkpedagogiskt stöd i svenska. S2-stödet omfattar i allmänhet andra än obligatoriska eller valbara GEM-S2-studier. S2-stöd omfattar all planerad undervisning eller handledning i svenska som vanligtvis överstiger den tilldelade resursen lektioner och motsvarar den studerandes individuella behov.

All undervisning borde bygga på språkmedvetenhet. Språkmedvetenhet innebär att varje person som undervisar eller handleder den studerande fungerar som språklig modell och förstår språkets centrala betydelse för lärandet. En språkmedveten pedagogik som en princip som genomsyrar det språkliga stödet stöder utvecklingen av språkkunskaper. S2-stödet främjar också språkmedvetenhet i lärgemenskapen.

Mål för S2-stödet:

- Den studerande kan följa med i undervisningen.
- Den studerande lär sig språk och innehåll samtidigt.
- Den studerande lyckas genomföra examensdelar.
- Den studerande engagerar sig bättre i studierna och lärgemenskapen.
- Under studietiden får den studerande en uppfattning om hur hen kan uppnå de språkkunskaper som krävs i arbetslivet eller för vidare studier.

S2-stödet kan ha följande former:

- S2-stödd kompanjonundervisning
- S2-stödverkstäder
- S2-stöd på arbetsplatsen
- S2-stödda grupper
- Individuell handledning
- Undervisningsarrangemang
- Stödmaterial i det svenska språket

S2-stödd kompanjonundervisning

S2-stödd kompanjonundervisning innebär att undervisningen i yrket eller i GEM-ämnet planeras och genomförs tillsammans av både svenskläraren och läraren för ämnet i fråga.

S2-stödverkstäder

I S2-stödverkstäderna kan man utföra övningar som förstärker kunskaperna i svenska, uppgifter kopplade till andra ämnen eller studiehelheter under handledning av S2-läraren. S2-verkstäderna är extra stödformer utanför den examensinriktade undervisning som antecknats i arbetsordningen

I S2-stödverkstäderna kan undervisningen differentieras enligt gruppens eller individens behov. Man kan till exempel ordna stödverkstäder där man fokuserar på att träna på skriftliga eller muntliga färdigheter. Stödverkstäderna kan också vara yrkesinriktade. Verkstäderna erbjuds främst som förebyggande stöd, men de studerande kan också hänvisas till dem utifrån specifika behov, till exempel utmaningar som upptäckts i lärandet.

S2-stöd på arbetsplatsen

S2-stöd på arbetsplatsen innebär att S2-läraren eller handledaren stöder den studerande att hitta en arbetsplats för lärande och att utveckla språket under tiden för utbildnings- eller läroavtalet. Också arbetsplatshandledaren ger S2-stöd på ett språkmedvetet handledningssätt. Arbetsplatshandledarna erbjuds utbildning.

S2-stödda grupper

Att studera i S2-stödda grupper innebär att studierna i studiegruppen är uppbyggda för att stärka språkkunskaperna. Metoder kan till exempel vara att man riktar kompanjonundervisning och studier i svenska åt en grupp, eller att man avsätter mer tid än vanligt för undervisning och handledning för att uppnå målen för kunnandet. Det har också getts mer tidsresurser för yrkeslärares och S2-lärares planering av kompanjonundervisningen.

Individuell handledning

Individuell handledning innebär att den studerande får skräddarsydd handledning för sina individuella behov till exempel för att utföra uppgifter eller studera svenska på sin fritid.

Undervisningsarrangemang

Undervisningsarrangemang innebär till exempel att erbjuda lokala valfria GEM-S2-studier. Dessa studier kan inplaceras som en yrkesinriktad valfri examensdel. Till

undervisningsarrangemangen hör också språkstött handledning (förståelsen främjas med andra språk som den studerande kan).

Stödmaterial i det svenska språket

Stödmaterial i det svenska språket innebär att den studerande får undervisningsmaterial på lätt språk eller till exempel uppgifter relaterade till det undervisade ämnet, så att lärandet av både innehåll och språk främjas.

- Vilka former av S2-stöd används vid läroanstalten?
- Vem ansvarar för dem?
- På vilka grunder är den studerande berättigad till stöd?

8.LÄROMEDEL

Läromedlet är ett verktyg för läraren, och det stöder undervisningen och de studerandes lärande. Noggrant utarbetade läromedel ger alla studerande samma rättigheter och möjligheter att studera likvärdigt och ordentligt.

Läromedel; vilka används i läroanstalten?	Var finns läroböckerna?	Vem är ansvarig för läroböcker? (Vem införskaffar, uppdaterar?)
Läroböcker; Svenska språket, S2		
Läroböcker; Yrkesbranscher		
Läroböcker; Annat		

Elektroniska material; vilka licenser/avtal används i läroanstalten?	Hur får man tillgång till licenserna? (t.ex. en ny lärare)	Vem ansvarar för frågor och information som rör licenser i läroanstalten?
Hurdant elektroniskt material finns till förfogande?	För vilket ämne/tema passar materialet?	Hur länge är licensen/materialet tillgängligt? (om det är nödvändig information)

S2-material branschvis i läroanstalten:	Hurdant material finns det? t.ex. bild-ord-kort, spel, ordlistor osv.	Var finns materialet? Vem uppdaterar materialet, lägger till nytt material?
Social- och hälsovård:		
Maskin och produktion:		
Byggnad:		
Process:		
Företagsekonomi:		
RC:		
Logistik:		
Bil:		
Lägg till den egna läroanstaltens branscher		
Lägg till den egna läroanstaltens branscher		

Nyttiga länkar med S2-material:	Var hittas länkarna? (länkbibliotek?)	Vem lägger till (källkritik), uppdaterar och kontrollerar länkarna och att de fungerar?
Material på lätt språk: AP2; smågrupp 2 och AP4; smågrupp 4.3 Här kommer det finnas material/länkar till andra smågrupper när de har sammanställts.	https://kamk.finna.fi/L1Record/aoe.3824?sid=4708972535	

9.SAMARBETE MED ARBETSLIVET

Att lära sig i arbetslivet är både en god och utmanande möjlighet för många studerande med ett främmande språk som modersmål att lära sig yrkesfärdigheter och språk: Praktiskt arbete skapar meningsfulla och konkreta stunder av lärande, och man ska använda svenska språket i autentiska interaktionssituationer. Å andra sidan är arbetslivets krav ofta språkligt utmanande, och därför kan det vara osäkert att utföra arbetsuppgifter då de till exempel kan innebära säkerhetsrisker. Det är bra att fundera på och förutse både goda och utmanande situationer då arbetslivsperioderna planeras.

Det är viktigt och rekommenderas att introducera arbetsplatshandledaren i arbetet och ordna med språklig handledning på arbetsplatsen. Pilotprojekt där en S2-lärare eller -mentor kommer till arbetsplatserna för att hjälpa till med språklig handledning har gett goda erfarenheter.

- Ordnas det S2-undervisning i läroanstalten under arbetslivsperioder?
- Har resurser för S2-lärare riktats till lärmiljöer som sker i arbetslivet?

På Ohjaan.fi-nätverkets webbplatser finns omfattande material till stöd för arbetsplatshandledaren generellt, men också för språkmedveten och mångkulturell handledning.

<https://ohjaan.fi/>

<https://ohjaan.fi/ohjaamme/kielitetoinen-ja-monikulttuurinen-ohjaus/>

10.UTEXAMINERING

I framtiden kommer utexamineringen och sysselsättningen att få ännu större vikt, eftersom finansieringsgrunderna för yrkesutbildningen torde förändras så att en större del av finansieringen baseras på examens- och sysselsättningsstatistik.

En av de största utmaningarna för S2-studerande när det gäller sysselsättning har visat sig vara otillräckliga språkkunskaper.

- Skulle det vara befogat att ordna språkprov som en del av yrkesutbildningen, där kriteriet för godkännande är att visa att nivån på språkkunskaperna har utvecklats och att man behärskar central yrkesterminologi?

För många studerande är praktik- och arbetsplatserna under studietiden bra arbetsplatser där de kan få anställning. Miljöer och personer som är bekanta från tidigare underlättar anpassningen till arbetslivet.

På nationell och lokal nivå finns det flera projekt som stöder sysselsättning eller företagande för personer med främmande språk som modersmål.

- Vilka projekt finns det på området som stöder och handleder sysselsättning? Har man samarbete med dem?
- Vem ansvarar för läroanstaltens projektsamarbete?

Tämä materiaali on tuotettu VIERKO-hankkeessa vuonna 2024.

VIERKO on toteutettu Opetus- ja kulttuuriministeriön vuonna 2023 myöntämällä ammatillisen koulutuksen strategiarahoituksella. VIERKO on kuudenkymmenen kahden (62) koulutuksen järjestäjän yhteisponnistus. Työtä on koordinoanut Keski-Uudenmaan koulutus- kuntayhtymä Keuda.

Hankkeessa on kehitetty vieraskielisen koulutuksen laatua ja kotimaisten kielten opetuksen tarjontaa ammatillisessa koulutuksessa.

Lisätietoa:

<https://www.keuda.fi/keuda/hankkeet/vierko/>

<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Oppimateriaalit:

[CC BY-SA 4.0 Deed](#) | [Nimeä-JaaSamoin 4.0 Kansainvälinen](#) | [Creative Commons](#)